

Ultraljud är användbart till mer än bara senor

Ultraljud används framför allt för att undersöka hästens mjukdelar, men vi kan även se leder och benytor.

Ultraljud är en teknik där man håller en handenhets, kallad prob, mot huden som skickar ultraljudsvågor in i vävnaden. Ultraljudsvågorna studsar på olika sätt mot vävnader med olika tätheter och detta fångas upp av proben som skapar en bild som vi kan se på en skärm. För att få en bra bild måste proben ha ordentlig kontakt med huden, därför måste området som ska undersökas klippas och tvättas ordentligt. Vi använder sedan alkohol och/eller ultraljudsgel för att få en bra bild.

Hur fungerar det?

Man beskriver ultraljudsbilden utifrån ultraljudsvågornas eko. Tätare vävnad som till exempel benyta skapar ett större eko och blir då vitare på ultraljudsbilden, detta kallas för hyperekogent. Vissa mjukdelar kan ge ett svagare eko och kallas då för hypoekogent. Vätska skapar ett minimalt eko och blir

”Kan diagnostisera frakturer genom att hitta ojämnheten i benytan”

då svart på bilden, vilket kallas för anekogent. Till exempel har hästens böjsenor ett mellanstarkt eko normalt. Men om de får en skada där det uppstår en fiberförlust, vilket förändrar bilden. Det betyder att fiber ersätts med vätska som ger ett mörkare område på ultraljudet.

Detta kallas för ett hypoekoiskt område. Man kan ibland se ärrvävnad från tidigare skador i en sena och ofta ser man då vitare struktur - hyperekogena områden. Man brukar också tala om vävnaden är jämn eller blandad i sin struktur. Detta beskriver man som homogen (likartad, jämn) eller heterogen (blandad).

Användbar vid flera undersökningar

En av de vanligaste ultraljudsundersökningarna som genomförs är av hästens böjsenor, men man kan använda det till långt mycket mer än så. Till exempel använder veterinären ultraljud för att guida kanylen

om man ska behandla en fascettled i halskotpelaren eller en SI-led. Vid sårskador kan ultraljud hjälpa till att avgöra utsträckningen av interna skador. Man kan även undersöka muskler för att se muskelskador och diagnostisera frakturer genom att hitta ojämnheten i benytan. Däremot kan ultraljudet inte penetrera ben så man kan inte se vad som händer djupare in i benet. Ultraljud kan även vara en stor hjälp vid vissa kolikfall då man genom bukväggen kan se tarmarnas motorik, om de är utspända och hur mycket fri vätska som finns i bukhålan.

Ultraljud kan göras rektalt

Utöver att lägga proben mot hästens hud så kan man även undersöka transrektalt med ultraljud. Det betyder att proben förs in i ändtarmen och detta görs bland annat för att undersöka äggstockar och livmoder på ston men även för att kontrollera den undre kanten av hästens SI-leder och kotkropparnas mellanrum i ländrygg och övergång ländrygg-korsben.

TEXT: MÄLAREN HÄSTKLINIK